

บันทึกการประชุม
คณะอนุกรรมการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
ในคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญ
และร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒
วันพุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๐๓ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

อนุกรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมานิจ สุขสมจิตร	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นายมหินทร์ สุรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา	อนุกรรมการ
๕. นายวรรณชัย บุญบำรุง	อนุกรรมการ
๖. นายสุพจน์ ไพบูลย์	เลขานุการคณะอนุกรรมการ

อนุกรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. รองศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต	(ลาการประชุม)
๒. นายเจษฎา อนุจารี	(ลาการประชุม)
๓. นายจุมพล แดงสกุล	(ลาการประชุม)
๔. นายสุกรี เอื้ออนันต์	(ลาการประชุม)

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๑๕ นาฬิกา

เมื่ออนุกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานคณะอนุกรรมการได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม (ไม่มี)

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณาเรื่อง กำหนดแนวทางการตรวจร่างรัฐธรรมนูญและตรวจร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานคณะกรรมการฯ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้รับจากเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ และขอแจ้งให้ทราบว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังไม่เป็นข้อยุติ และใช้สำหรับในที่ประชุมคณะกรรมการเท่านั้น

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ รองประธานคณะกรรมการ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่าเมื่ออนุกรรมการพิจารณาแล้วมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างไร สามารถทำบันทึกความเห็นต่อประธานคณะกรรมการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการต่อไป

นายวรรณชัย บุญบำรุง อนุกรรมการ ในการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่คณะกรรมการกำลังพิจารณายังไม่ถือเป็นข้อยุติ เป็นเพียงการวางกรอบกว้าง ๆ หลักการสำคัญ ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาเพื่อหาข้อยุติอีกหลายประเด็น ดังนั้น จึงขอให้อนุกรรมการพิจารณาเป็นแนวทางอย่างกว้างไม่ควรลงในรายละเอียด

รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา อนุกรรมการ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หลักการของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรม กับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งเดิมรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติให้อยู่คนละหมวด เนื่องจากเห็นว่า หมวดของสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้สิทธิและคุ้มครองเฉพาะชนชาวไทย ไม่รวมถึงคนต่างประเทศด้วย จึงบัญญัติให้สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรม อยู่ในหมวดศาลเพื่อให้สิทธิและคุ้มครองคนต่างประเทศด้วย แต่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติให้ เรื่องสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยอยู่ในหมวดเดียวกัน จึงขอตั้งเป็นข้อสังเกต

นายวรรณชัย บุญบำรุง อนุกรรมการ ได้กล่าวว่า ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังเป็นกรอบกว้าง ๆ และแม้ร่างรัฐธรรมนูญนี้จะบัญญัติให้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอยู่ในหมวดเดียวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เข้าใจว่าไม่น่าจะเป็นปัญหาเพราะ สิทธิในกระบวนการยุติธรรมเป็นหลักการที่รัฐต้องจัดเป็นแนวทางในการสร้างความยุติธรรม ซึ่งจะสอดคล้องกับหมวดที่ ๕ นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐซึ่งรัฐจะต้องดำเนินการให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ รองประธานคณะกรรมการ ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหามาตรา ๓๕ วรรคสี่ ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ บัญญัติว่า วิธีพิจารณาคดีอาญาเป็นวิธีพิจารณา

โดยใช้ระบบไต่สวน ซึ่งอาจถือได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เปลี่ยนระบบการพิจารณาคดีอาญาซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันคือ ใช้ระบบกล่าวหา

นายวรรณชัย บุญบำรุง อนุกรรมการ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในส่วนของวิธีพิจารณาคดีอาญา คณะอนุกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์กรตรวจสอบอิสระและศาลได้พิจารณาเรื่องวิธีพิจารณาของศาลในกรณีมีการอ้างว่าบุคคลใดต้องคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้นำศาลดำเนินการไต่สวน โดยด่วน ซึ่งกรณีให้ศาลนำระบบไต่สวนมาใช้เพื่อให้ผู้ต้องขังโดยมิชอบด้วยกฎหมายได้รับการปล่อยตัวโดยเร็ว และเมื่อศึกษาการพิจารณาคดีอาญาในระบบศาลจะใช้ระบบไต่สวน และวิธีพิจารณาคดีอาญาที่ใช้ในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นระบบไต่สวน แต่ทางปฏิบัติมีการแปลความให้เป็นระบบกล่าวหา และในปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมายบางเรื่อง ซึ่งบัญญัติชี้ชัดให้เป็นระบบไต่สวน เช่น ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาให้อำนาจศาลค่อนข้างมาก เพียงแต่ผู้ปฏิบัติได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมาย Common Law คือ ยึดระบบกล่าวหาเป็นหลัก ซึ่งการพิจารณาคดีอาญา คือการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เป็นเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ศาลควรมีบทบาทในการไต่สวนค้นหาพยานหลักฐานให้มากขึ้นเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นนี้ยังไม่เป็นข้อยุติ แต่ที่มีการเสนอประเด็นนี้ขึ้นมาขึ้นมานั้น เพราะการพิจารณาคดีอาญาเป็นเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ จึงให้ศาลมีอำนาจในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว โดยใช้ระบบไต่สวนแทนระบบกล่าวหา

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ รองประธานคณะอนุกรรมการ การบัญญัติรัฐธรรมนูญให้นำระบบไต่สวนเต็มรูปแบบมาใช้ในวิธีพิจารณาคดีอาญา เป็นการเปลี่ยนระบบวิธีพิจารณาคดีอาญาที่ใช้ในปัจจุบัน เป็นประเด็นที่น่าสนใจมาก ซึ่งน่าจะมีการจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นในเรื่องนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างมาก และตามมาตรา ๘๘ (๖) รัฐต้องดูแลให้มีอิสระในการดำเนินคดี โดยการแต่งตั้งและการให้อัยการสูงสุดพ้นจากตำแหน่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา จึงขอตั้งข้อสังเกตถ้ามีการบัญญัติลักษณะนี้ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าจะให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

ประธานคณะกรรมการฯ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๓ ซึ่งเป็นที่ยุติแล้ว ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอิสระและให้รัฐสภาเลือกอัยการสูงสุด และที่ประชุมคณะกรรมการเห็นชอบ แต่ให้บัญญัติเป็นหลักประกันเรื่องความเป็นอิสระในการดำเนินคดีทั้งปวงที่อยู่ในอำนาจของอัยการด้วย และเห็นด้วยให้รัฐสภามีอำนาจแต่งตั้งอัยการสูงสุด

นายวรรณชัย บุญบำรุง อนุกรรมการ ได้กล่าวว่า ประเด็นความเป็นอิสระของอัยการยังเป็นการกำหนดหลักการแบบกว้าง ส่วนถ้อยคำจะต้องมีการศึกษาเพื่อหาข้อยุติต่อไป

ประธานคณะกรรมการฯ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นความเป็นอิสระของ อัยการนั้น ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอิสระ การแต่งตั้งอัยการสูงสุดบุคลากรสังกัดสำนักงาน อัยการสูงสุดสามารถประชุมร่วมกันและเสนอความเห็นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประกอบการ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญได้

ที่ประชุมมีมติ

๑. มอบหมายให้อุทธรณ์การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ และหากมีข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะอย่างไร ขอให้ทำเป็นบันทึกและเสนอต่อประธานคณะกรรมการตรวจร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาต่อไป

๒. ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการศึกษา ประเด็นการใช้ระบบไตสวนแทนระบบกล่าวหา ในการพิจารณาคดีอาญา

๓. ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการศึกษาประเด็น ความเป็นอิสระของอัยการ และสำนักงาน อัยการสูงสุด ที่มาและการพ้นจากตำแหน่งของอัยการสูงสุด

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมตินัดประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป ในวันพุธที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๑๐ นาฬิกา

นายไกรสิทธิ์ ธีรมัญญ

นิติกร ๔ สำนักกรรมการ ๓

ผู้จัดบันทึกการประชุม